1 Timoti
Alalaha Elle Ngana Nenge Paulus Hasia Lange Timoti

1 Iau Paulus koi ehas ia alalaha nei, pe iau
Iesus Kristus nena hekulkulonga. Ara hemasinga
NeHalang pe Iesus Kristus nenge ta kulelele, iri
nai te henonou hote iau ke e rahite ume nei.
2 ✡Timoti, e heto tukia iong iange ita nai letera
manmanna nge Kristus. Ke pomalam ehas ia
alalaha nei ke lange iong.
Pe e hetalaulau ke Temere NeHalang pe ara Non
Soke Iesus Kristus te tunge halaunga palaungana
lange iong pe leteria porekeia iong pe te heurana
ia letem ke ma ke nek.

Ta Hekou Sue Helenga Pallaklaka Ngana Mur

3 Nga etue nenge e lohaka ke e lala nge Mesato-
nia e hele ke kerkereng toto lange iong ke otu nge
Epesus ke o hele ele hana nenge te hetottore hehei
pe hana nga hengetoro pallaklaka ngana.
4 ✡O hele lange iri ke o teke te nana pe te sisala
hotote reria tete mur ero ol, te esil mene aria
etue paiam. Nananga sasase toto ngana nenge
pomam, hepiriu ele hehei pe hana leteria nga
kue nenge NeHalang teke mene mule iri ia. Mele
nenge letena manmanna nge Kristus lape eteia
NeHalang letena tuanin ngana mur.
5 E hele ke kerkereng toto lange iong ke opoi ke
pomam iange e teke te amnei teu ke nek toto nga

✡ **1:2:** Ume 16:1-3; Tit 1:4 ✡ **1:4:** 1Ti 4:7; Tit 1:14

leteria ke te nanas mene poinga urana ngana mur,
ke muteria taua pekngaria mur nga leteria toto.
Pe muteria tau hel ngaria nenge pomam henonou
hote ke iri te rahit tote leteria manmanna ngana
nem kura.
6 Iange hana nemur hel tehul rumeria nga
poinga nei pe te hele rara mana nga helenga ne-
mur nenge luria ero.
7 Te teke te hetore hehei pe hana nga hotonga
nenge Moses tung sue pe te eteia ure nenge te
heleleia ero pe utar nenge te haliu hotote ero.
8 ✡Ita ta eteia ke helenga nemur nga NeHalang
nena hotonga te urana, nenge teke ta nanas tau
tote ke pomanga tetal ngaria ia.
9 Ta eteia pule ke hotonga nemur tehas hote
ke hana nenge te urana reria ia ero. Tehas hote
ke lange hana nenge te longo olole pe nenge te
nanasia hotonga mur ero pe nenge te heto hekeke
aetapuna mur pe nenge te popoi poinga poreke
ngana pe nenge te hune tataria mur pe tetemeria
mur pe iri hel pule nenge te hunun hana.
10 Pe pule tehas hote ke lange hana nenge telau
sisio hehei pe nenge te poia poinga poreke toto
ngana nenge mange Sotom mur pe nenge tetak
tototo ita non pe nenge te pallaklaka. Iri nemur
reria poinga mur te tualele elele NeHalang nena
hengetoro urana ngana mur.
11 Hengetoro nemur elle mana ke pomanga He-
lenga Urana Toto Ngana nenge NeHalang tunge at
nge iau ke e haliu hote. Hehei pe hana te heto heke
I pe te hele ke te teke I non nge urana toto nga nena
ure urana ngana mur.

✡ **1:8:** Rom 7:12, 16

Paulus Hele Urana Lange Kristus

12 ✡Pe e hele urana toto lange ara Non Soke,
Iesus Kristus nge hekerkereng ia iau iange sana
kikina nge iau pe hesilei hote iau ke e poia ume
nei.
13 ✡Nge nike letek manmanna nge Kristus ero
pe e hele poreke tote I. Pe epoi poreke pe epal ule
nena hana mur. Pe I letena porekeia iau iange
letek manmanna nge I ero pe e eteia ure nenge e
popoia ero.
14 Ara Non Soke tung lochloche letena poreke
ngana at nge iau pe letena poreke ngana nem
muta toto nga letemanmanna ngana pe mutenga
nenge tu nge Iesus Kristus.
15 ✡Helenga nei manmanna toto ke urana nge o
rahit tote ke tunge iong: Iesus Kristus sio at nga ich
nei ke hemas mule hana porekreke ngana mur pe
iau none nenge e poreke toto.
16 Pe Iesus Kristus letena ia iau ke teke heneue
iri nenge te popoi poinga poreke ngana. Nenge
teke leteria manmanna nge I lape te mene
maulinga ke koko, iange letena poreke ngana
hetala ngana ero toto.
17 NeHalang i naungaala ana non nenge mete
erochro pe nauele hehei pe hana nga etue
lochloch pe ta naue i erochro. Pe I hemalmalinga
ana non nenge hehei pe hana te heto hekeke ke
koko. Oe, Manmanna

Paulus Hekerkerengia Timoti Nga Letena Manmanna Ngana

✡ **1:12:** Ume 9:15; 1Ko 15:9-10; Kal 1:15-16 ✡ **1:13:** Ume 8:3; 9:1-5
✡ **1:15:** Luk 19:10

18 Kolek Timoti, e teke e hele ke kerkereng lange
iong ke pomai. Nga etue nenge mo hetalau am, mo
hele ia helenga hetatalonga mur nge lape te lohot
nge iong. Pe e teke o rahite helenga nemur ke
kerkereng ke pomanga lem kaleu. Pomalam lape
o hekou sue hetoronga pallaklaka ngana nemur.
19 O rahite letem manmanna ngana ke kerk-
ereng pe o amnei teu ke nek toto nga letem ke
o nanas mene poinga urana ngana mur. Iange
iri hel te hile sue leteria manmanna ngana lo ke
pomanga alolap nenge te saua nga sausaunga.
20 ✡Hana nai, e tung tele iri langa non poreke
ngana penna. Ngana laka Imenus iri nai Alek-
senta. Iange iri te hetottoro nga ure nemur nenge
te hele poreke NeHalang. Pe nei lape hetore iri ke
te poia poinga nem ero ol.

2

A Hetalaulau Lange NeHalang Ke Halaua Hulua Lochloch

1 Ke pomalam, e hele ke kerkereng lange imo
ke apoi ke mai tala. E teke a hetalaulau hulua
aria pe a onteia NeHalang ke tunge ure mur nenge
muteria taua lange iri. Pe e teke a hetalaulau
iri hel pule aria pe a hetalaulau hehei pe hana
lochloch aria pe a hele urana lange NeHalang nga
nena ume nenge poia lange hulua lochloch.
2 Pe pule e teke a hetalaulau lange NeHalang
ke halaua naungaala ana hana mur pe hana pa-
palauna mur ke ita lochloch tatu ke tanek pe
ta nanasia poinga urana ngana nenge NeHalang
mutena taua.

✡ **1:20:** 1Ko 5:5; 2Ti 4:14-15

3 Urana nge a hetalaulau hehei pe hana aria
iange ara Hemasinga NeHalang iech toto nga
poinga nenge pomalam.
4 I lemene ke teke hehei pe hana lochloch te
rahite hengetoro manmanna ngana nenge Kristus
pe te mene maulinga ke koko.
5 Iange ita ta eteia ke:
“NeHalang elle mana.
Pe pule non elle mana nge poia ita ke ta pengpeng
nga NeHalang matana.
Ngana laka Iesus Kristus.
Iange I muka ia polong lele ngana nenge lange
NeHalang.
6 ✡Nga NeHalang lemene ngana
Iesus tunge i sipona ke mete.
Ke nga Iesus ana metenga nem,
NeHalang mene mule hehei pe hana
lochloch.”
Helenga palaungana nei, NeHalang hemallaha
hote nga etue nenge i sipona hele talue lo.
7 ✡Ke ngana koi nenge NeHalang henonou hote
iau ke iau hekulkulonga pe e haliu hotote Helenga
Urana Toto Ngana. (Pe e hele ke manmanna pe
e pallaklaka ero.) Isipona henonou hote iau ke
e hetore hana lomonmona ngana mur ke leteria
manmanna nga helenga manmanna toto ngana.
8 Ke e teke, nga etue nenge hana nga kileng
lochloch te eukirau ke te heto heke NeHalang, te
hetalaulau pe tetul heke peria nga leteria urana
ngana pe te hile hote leteria inin ngana mur pe
reria hunelinga mur.

✡ **2:6:** Rom 3:29-30; Kal 1:4 ✡ **2:7:** Ume 9:15; Kal 2:7-8; 2Ti 1:11

Hehei Reria Ume Urana Ngana Hemalmalia Iri

9 ✡Pe pule e teke imo hehei a heronia hengeron
nemur nenge ururia sio pe nakuna urana nga
hulua tenau ngaria. Pe a lule palpalumo ina ero
pe a hemalmalia imo nga um nenge chalemlem pe
koikoi ke manga lauta pe nga relem utona ero.
10 ✡Iange hehei nenge te teke te nanasia NeHa-
lang te hemalmalia iri ke nakuria urana nga re-
ria poinga urana ngana mur, nenge te halaulaua
hehei pe hana.
11-12 ✡Pe e longele heie ke hetore hana mur pe
nauele iri ero. Iau e teke hehei tereng kun pe
te longo manmana nga etue nenge hana te haliu
hotote NeHalang nena helenga.
13 ✡Iange NeHalang pip hot tele Antam ke het pe
Eua.
14 ✡Pe pule Satan channangaia Antam ero.
Satan channangaia Eua ke poia poinga poreke
ngana.
15 Pe NeHalang lape hemas mule hehei mur
nga te hoho ngaria. Lape hemas mule iri nenge
te rahite leteria manmanna ngana nge Kristus
ke kerkereng pe muteria taua iri hel pule pe te
nanasia poinga nge pengpeng.

3

Imo Mata Ana Naungaala Mur Apoi Kenek

1 ✡Helenga nei manmanna toto koi. Nenge teke
none mutena toto ke teke i mata ana naungaala,
mutena tau tote ume urana toto ngana la.

✡ **2:9:** 1Pi 3:3-5 ✡ **2:10:** 1Ti 5:10 ✡ **2:11-12:** 1Ko 14:34 ✡ **2:13:** Gen 2:7, 21-22; 1Ko 11:8-9 ✡ **2:14:** 2Ko 11:3; Kal 3:1-6 ✡ **3:1:** Ume 20:28

2 ✡Non nem urana nge heo ele tote i ke nek nga
poinga poreke ngana pe poi matana rara ero. Pe
urana nge nehei elle mana pe letena matana ke
nek pe tuamasia nena inga mur pe hehei pe hana
tepoi ke nek lange i pe long teuteua lang mur, pe
etei toto nga nenge hetottoro nga NeHalang nena
helenga.
3 Non nenge pomam urana nge i non nenge inin
ero pe palpal ero pe mutena taua hulua lochloch
pe mutena hali ia umtutuna ero.
4 Pe urana nge nauele nehei pe tutuna mur ke
nek pe hetore tutuna mur ke te longo taua i pe
tepoi ke nek lange hehei pe hana.
5 Pe nenge teke eteia poinga nenge nauele nehei
pe tutuna mur ke nek ero, lape nauele mata nenge
NeHalang ke merei?
6 Nenge teke none hulia letena pe letena man-
manna nge Kristus ke mala ero kura, urana
nge mene ume nenga mata ana naungaala ero
mukam. Iange lape teke i toto pe lape NeHalang
heul sue i ke pomange Satan. Pe mele nenge letena
manmanna toto nge Kristus ke mala lo, urana nge
rahite ume nem.
7 ✡Non nenge pomam, urana nge hehei pe hana
nenge te tuteu nga mata nenge NeHalang ero, te
heleia i ke te teke i non nge urana. Pomalam lape
te hele poreke i ero pe lape losio teu nga Satan na
poinga poreke ngana mur ero.

Imo Halaunga Ana Hana Mur Apoi Kenek

8 Pomalam mana nge halaunga ana hana nga
mata nenge NeHalang. Urana nge leteria matana

✡ **3:2:** Tit 1:6-9 ✡ **3:7:** 2Ko 8:21

ke nek nga aria ume pe reria poinga mur, pe aria
hengetau nachnai ero. Pe tein sakililia uain ero pe
leteria tumana nga umtutuna ero.
9 Urana nge te rahite helenga manmanna ngana
nenge letera manmanna ia ke kerkereng pe te
amnei teu ke nek toto nga leteria ke te nanas mene
poinga urana ngana mur.
10 Ke pomalam urana nge te totoi tele iri nga
nem mukam. Nenge teke te poia ume nem ke nek,
lape tetu ke iri halaunga ana hana mur ol.
11 ✡Pomalam mana nge halaunga ana hehei mur
pule. Urana nge leteria matana ke nek nga aria
ume mur pe nga reria poinga mur, pe te hele
poreke mele hel ero pe te hepengia tei ngaria mur
ke nek.
12 Pe non halaunga ana non nem urana nge
nehei elle mana pe nauele tutuna mur pe alona
mur ke nek.
13 Halaunga ana hana mur nenge te umeia aria
ume ke nek lape eria lohot ke urana pe te haliu
hote Iesus Kristus nena helenga ke kerkereng lu-
luch nga leteria manmanna ngana.

Hengetoro Manmanna Ngana Nenge NeHalang

14 Iau, musuna pol mana pe ela nge iong pe e
teke urana nge ehas ia alalaha nei lange iong nike.
15 Iange nenge teke epoi hulul, o sisia alalaha
nei pe o eteia ita hana nenge tatu teu nga mata
nenge NeHalang, tatu ngara. Hana nenge tetu
teu nga mata nei leteria manmanna nge Kristus.
Pe NeHalang nenge tuke maulul ke koko nena
hana mur ia iri. Pe hana nemur te rahite pe

✡ **3:11:** Tit 2:3

te hekerkereng tote hengetoro manmanna ngana
mur ke pomanga pele ana isong nenge mes ke
kerkereng ke rahtua ele pele.
16 ✡Ita ta eteia ke hengetoro nemur nenge Ne-
Halang hemallaha hote, i ure palaungana pe man-
manna toto:
Kristus lohot ke i non.
Opepengpeng henonou hote ke I non nge
pengpeng toto.
Angkelo mur te esia I.
Te haliu hote nena helenga
ke hehei pe hana lochloch nga ich leteria man-
manna nge I.
Pe NeHalang mene heke I langa lut ke hemal-
malia I.

4

Hetoronga Pallaklaka Ngana Mur

1 Pe Opepengpeng hele mallaha ke teke, nge
he lape hel te hile leteria manmanna ngana pe
te longo taua uneinei opene pe te nanasia hana
porekreke ngana nenge uneinei opene tuteu nge
iri, reria hengetoro pallaklaka ngana mur.
2 Hengetoro nemur teat nge hana nenge te pal-
laka hali pe song ke kikina toto. Pe leteria urana
ngana nenge te eteia utar nenge urana pe utar
nenge poreke te mete ke ulolo ke pomanga moiuk
nge ngaua leteria.
3 ✡Hana nemur te hetoro ke te teke hehei pe
hana telei ero pe te ngaua ngaunga hel ero. Pe
ngaunga nemur NeHalang ala hote ke iri nenge

✡ **3:16:** Mak 16:19; Ioa 1:14; Kol 1:23 ✡ **4:3:** Gen 9:3; Rom 14:6; 1Ko 10:30-31

leteria manmanna pe te eteia helenga manmanna
ngana aria nge te ngaua nga reria hetalaulaunga
hoena. Reria hetalaulaunga nenge te hele urana
lala nge NeHalang pe te heto hekeke I.
4 Ke Ure lochloch ngana nenge NeHalang ala
hote te urana. Pe nenge teke ta hetalaulau pe ta
hele urana lange I, ute pele nge poreke ke ta saua
ero.
5 Iange NeHalang nena helenga pe rera heta-
laulaunga helemlemia ngaunga nem lo.

Paulus Hetore Timoti

6 Nenge teke o helete metentene hehei pe hana
nenge leteria manmanna nga lek helenga nemur,
lape Iesus Kristus nena hekuleileinga ana non
iong toto. Iange o hengaungaua iong ia helenga
manmanna ngana mur nga lete manmanna pe
nga hengetoro urana ngana nenge o nanasia nem.
7 ✡Pe oheo ele tote iong nga aetapuna mur pe
nga nananga mur nenge nganangaria ero. Kokoes
o totoia iong ke oi ke kerkereng ke o nanas mene
NeHalang.
8 Poinga nenge o poia ure hel ke hekerkereng
ia singim lape halaua singim nga kue hel. Pe
poinga nenge o nanasia NeHalang lape halaua
iong nga kue lochloch iange tunge petanga lange
iong heueu nei pe tunge maulinga ke koko lange
iong nga hoena pule.
9 Helenga nenge e heleia nei manmanna toto
koi. Urana nge letem manmanna ia pe o rahit teua
lange iong ke kerkereng.

✡ **4:7:** 1Ti 1:4

10 ✡Ita ta ume ke kerkereng pe ta puria nga
kikira ngara toto iange letera here NeHalang
nenge tuke maulul ke koko nge mene mule hulua
lochloch. Matana toto nge hehei pe hana nenge
leteria manmanna nge I.
11 O hetore hehei pe hana nga ure nemur pe o
hele lange iri ke te nanasia.
12 ✡Iong lomele mana kura pe lemek ero mele
hel nge te songlele ia iong. E teke o heneue iri
nenge leteria manmanna nga lem helenga urana
ngana mur pe nga lem poinga urana ngana mur
pe nga lem poinga nenge mutem tautaua mele hel
pe nga letem manmanna ngana pe nga lem poinga
nenge oheo hele iong nga hehei aria poinga pe otu
ke o lemlem mana.
13 Pe e teke osis hotote NeHalang nena alalaha
tapuna ngana lala nge hehei pe hana pe o hetot-
tore iri pe o hekerkereng ia iri ke langa etue nenge
eat ke esau hot.
14 ✡Iong o mene lem tunginga e nga etue nenge
hana papalauna mur nga mata nenge NeHalang
tetal heke peria nge iong pe te hele talue. Opoia
tunginga nem ana ume ke lohot pe o mamani hit
mene ero.
15 Pe o tung teu tote iong nga ume nemur nenge
e heleleia nei ke lohot ke nek. Pomalam lape hulua
tenau urume ke lem ume lohot ke urana nga letem
manmanna ngana.
16 Onau ala am ke nek nga otu ngam pe nga lem
hengetoro mur pe o nanas mene ure nemur nenge
e hetoro iong ia ke ulolo. Pomalam, NeHalang
lape mene mule iong pe iri nenge te nanasia lem

✡ **4:10:** 1Ti 2:3-4 ✡ **4:12:** Tit 2:15 ✡ **4:14:** 2Ti 1:6

hengetoro mur iange iong sipom o helue lemo kue.

5

Hengetoro Nenge Ta Nekia Hulua Lochloch

1 Non nenge tuauna lo, o hele inin taua i ero, onekia i ke pomanga Temem ia. Opoi ke nek lange lolomele mur ke pomanga titim mur ia iri.

2 Hehei nenge te tuauna lo o nekia iri ke pomanga tatam mur ia iri pe hehei malolong mur o nekia iri ke pomanga lilium mur ia iri nga poinga nge urana.

Itei Lape Nauele Pakar Mur?

3 Hehei nenge eria mur te mete lo pe mele nauele iri ero, apoi ke nek lange iri pe a nauele iri.

4 Pe nenge teke hei nem tutuna mur pe natete mur lo, iok urana nge te poia NeHalang ana ume ke tenau ele taria pe reette mukam ke pomanga taria pe reette tenau ala ngaria ia iri nge nike. Nenge teke tepoi ke pomai NeHalang lape iech toto.

5 Hei pakar nenge mele nauele i ero, talue letena manmanna ngana nge NeHalang mana. Pe hetalaulau lala nge NeHalang ke kokoes nga sinanga pe nga miliko ke NeHalang halaulaua i.

6 Pe hei pakar hel pomam ero. Iri te nanas mene poinga poreke ngana nenga ich ke nga NeHalang matana te mete lola.

7 O heleia helenga nei lange iri lochloch ke te nanasia poinga nge pengpeng, pomalam lape hulua te hele poreke iri ero.

8 Iri nenge te nekia reria misili mur pe aloria mur ero, leteria manmanna ngana losio ke ulolo.

Pe te poreke toto nge mele hel nenge leteria man-
manna nge NeHalang ero.

9 Nga etue nenge ohas sue hei pakar e ene ke
mene halaunga, ohas pulut mene ero. Onau teu ke
nek nga ure nemur mukam. Nenge ana hesinga iri
ana non kina mol lo (60). Pe lei nge non elle mana.

10 Pe hulua te eteia nge hei nem poia ume urana
ngana mur halang. Pe nauelele tutuna mur ke
nek. Pe hengaua hana nenge teat nga tau ngana.
Pe ume ke pomanga hekuleileinga ana hei nge
NeHalang nena hana mur. Pe halaua iri nenge ure
meena ngana lohot nge iri. Pe tung teu tote i ke
poia ume urana ngana mur hel pule.

11 Pe hehei pakar nenge iri malolong kura, ohas
sue eria ero iange nga etue nenge tela luluch nge
hana lape telei haka mule pe tehul rumeria lange
Kristus.

12 Pe hei nem lape amneia ke poreke toto iange
tak hoa ngatanga hel nenga tele ngana.

13 ✡Pe pule lape reria melei tana pe tetal teua iri
nga poinga nenge tei rara mana pe teteu hel hotia
ngunngununga nga pele mur. Pule tetal teu pulut
mene iri ke te hele nga ure nenge reria ia ero.

14 ✡Ke iau e teke hehei pakar nenge iri malolong
telei mule ke te hoho pe tenau ele tuturia mur pe
reria pele mur. Pomalam lape rera ngarang mur
te hele poreke ita ero.

15 Iange hehei pakar malolong ngana hel, te
saleke ke te nanasia non poreke ngana lo.

16 Nenge teke hei e nge letena manmanna alona
mur hel iri pakar, urana nge hei nem nauele pakar

✡ **5:13:** 2Te 3:11 ✡ **5:14:** 1Ko 7:9

nemur. Pomalam lape tunge ume halang langa mata nenge NeHalang ero. Iange mata nenge NeHalang tenau mana lange pakar nemur nenge mele nauele iri ero toto.

Tapoi Kenek Lange Mata Ana Hana Soksoke Ngana Mur

17 Mata ana hana soksoke ngana mur nenge te poia aria ume ke nek, urana nge hehei pe hana tepoi ke nek lange iri pe te olia iri nga aria ume palaungana nenge te haliu hotote NeHalang nena helenga pe te hetottoro.

18 ✡Iange NeHalang nena helenga hele ke teke, “Urana nge none mene uruna ke pete tote ume ngana.” Pe helenga e pule hele ke teke, “A tom ele kolok hanna ero nga etue nenge i hakaka nga uit putana ke poi hotote nganangana mur nga kina. Iange ure nem ii pe ngaungau.”

19 ✡ ✡Nenge teke mele hele hote non soke e nga NeHalang nena mata nge poia poinga poreke ngana e, o longo taua mele nem ero. Pe nenge teke hana nai ma mol te heleia i pule pe reria helenga elle mana ke mange mele nem, iok, urana nge o longo lange iri.

20 ✡Ke nenge teke non soke e poia poinga poreke ngana, o hemes hote i nga muka nga NeHalang nena hana mur mataria pe o hele lange i ke o teke poinga nem poreke. Pomalam lape iri lochlolch nenge leteria manmanna te matau ke te poia poinga nem ero toto.

Paulus Heleia Timoti Ke Poi Kenek

✡ **5:18:** Deu 25:4; Mat 10:10; 1Ko 9:9 ✡ **5:19:** 2Ko 13:1 ✡ **5:19:** 2Ko 13:1 ✡ **5:20:** Epe 5:11

21 Nga NeHalang pe Iesus Kristus pe reria
angkelo mur nenge te henonou hote iri mataria,
e teke o poia poinga nem lange hana lochloch pe o
mala nge mele hel ero.
22 Letem matana ke nek pe o eusach ero nga
nenge teke otal heke perim nge hana hel pe o
tunge kerkerenga lange iri ke tera hite Non Soke
ana ume. Otal teu luluche iong langa hana hel
reria poinga poreke ngana ero, otu ke o lemlem
mana.
23 Pe oin manmana ech ero. O inia uain unne
sune pule ke hekerkereng ia sam pe halaua iong
nga am haleles nenge lohotot ke kokoes mana.
24 Hana hel te amnei teu lange iri ero kura pe
reria poinga poreke ngana lohot ke mallaha lo.
Hel reria poinga poreke ngana mallaha ero pe
lape lohot ke mallaha nga hoena kura.
25 Ke pomalam mana nga poinga urana ngana
mur, nge hel mallaha pe hel te talkome pe lape te
lohot ke mallaha nga hoena kura.

6

Hekuleileinga Ana Non Mur Tepoi Kenek

1 ✡Iok, iri nenge teume manmana nge hana hel,
urana nge tepoi ke nek lange hana nenge tenau ele
iri. Pomalam lape te hele poreke NeHalang ero pe
poinga nenge ta lohot ke ita NeHalang nena hana
mur, lape te hele poreke ero pule.
2 ✡Pe nenge teke hana nenge tenau ele reria
hana mur tetu teu nga mata nenge NeHalang, iok,
urana nge reria hana mur te poia iri ke nek toto pe
te halau tote iri nga teume ngaria. Ke poinga nem

✡ **6:1:** Epe 6:5 ✡ **6:2:** Plm 16

henonou hote ke muteria taua iri iange iri titiria
mur hel nga leteria manmanna ngana. Pe poreke
nge te longo ole taua iri pe te hele lange iri ke te
teke, “Ita titira mur hel ke pomalam mo longo taua
imo ero.” O hetore iri nenge leteria manmanna
nga ure nemur nenge e heleleia lala nge iong nei
pe o teke te nanasia.

Umtutuna Ana Mute

3 ✡Mele lape hetoro ngana kuena nga ure nemur
nenge e hetore lala nge iong nei. Pe ure nemur
nenge e hetore lala nge iong nei i ure ngana sipona
toto, nga hengetoro nenge Non Soke Iesus Kristus
pe poinga nenge ta nanasia NeHalang, huna toto.
4 Mele nenge hetoro ngana kuena teke i toto pe
i eteia ute pele ero. I poi haka hunelinga huuna
nga nenge teke etei toto nga Kristus nena helenga
luna mur. Poinga nem lape poi hote palhelinga
pe penpeninga pe helenga poreke ngana mur pe
ngununga pe riringa hel.
5 ✡Pe iri, leteria tumana nga ure poreke ngana
pe helenga manmanna ngana tuteu nge iri ero,
lape tehun hel luluch nge hehei pe hana ke kokoes
mana. Pe leteria ke teke lape reria ure halang nga
poinga nenge te nanasia NeHalang.
6 ✡Poinga nenge ta nanasia NeHalang poia ita
ke rera ure halang nga nenge teke ta iech nga ure
nemur nenge i sipona tunge at nge ita lo.
7 ✡Iange nga etue nenge tatara mur tehoe ita ke
ta lohot nga ich nei, ta rahite ute e ero. Pomalam

✡ **6:3:** Kal 1:6-9 ✡ **6:5:** 2Ti 3:8; 4:4; Tit 1:14 ✡ **6:6:** Pil 4:11-12; 1Ti 4:8; Hip 13:5 ✡ **6:7:** Job 1:21

nga etue nenge ta mete lape ta rahite ute e ke tala
muleia ero pule.
8 Ke urana nge ta iech nga ara ngaunga pe rera
hengeron mur nenge NeHalang tunge iri lo.
9 Pe iri nenge lemeria ke reria umtutuna halang
te puoloko teua iri nga totoinga mur nenge hep-
oreke tote iri ke tetu ngaria poreke toto ol.
10 ✡Iange poinga nenge mutera tau tote um-
tutuna, i poinga poreke ngana mur huria toto.
Mele hel te hile leteria manmanna ngana pe te
amneia melmelenga halang nga poinga poreke
ngana mur iange muteria tau tote umtutuna.

Omes Ke Kerkereng Nga Letem Manmanna Ngana

11 ✡Timoti, NeHalang nena non iong toto pe
urana nge oheo ele tote iong nga poinga poreke
ngana nemur. Letem manmanna, pe otu ke nek,
pe o nanas mene poinga nge pengpeng, pe oume
mana nge NeHalang, pe opoi ke urana, pe mutem
taua hehei pe hana.
12 ✡Opur kikim nga letem manmanna ngana pe
o rahit tote maulinga ke koko nenge NeHalang
hesilei hote iong ia. Maulinga ke koko nem NeHa-
lang tunge lange iong, nga etue nenge o hele hote
letem manmanna ngana nga mallaha.
13 ✡Timoti, e hele ke kerkereng toto lange iong
nga Iesus Kristus pe NeHalang mataria. NeHalang
tunge maulinga langa ure lochloch. Pe Iesus Kris-
tus hele hote letena manmanna ngana ke mallaha
nga Pontus Pilatus matana.

✡ **6:10:** Epe 5:5 ✡ **6:11:** 2Ti 2:22 ✡ **6:12:** 1Ko 9:25-26; 2Ti 4:7
✡ **6:13:** Ioa 18:36-37

14 Ke nga iri nai mataria e hele ke kerkereng toto
ke o nanas pengpeng ia NeHalang na helenga ne-
mur. Pomalam mele ero toto nge hottaua poinga
poreke ngana e nge iong, ke la het nga etue nenge
ara Non Soke Iesus Kristus at muleia.
15 ✡At mule ngana nem lape lohot pengpeng nga
ana etue nenge NeHalang i sipona talue. NeHa-
lang nge i Non Soke nenge soke toto nge hana
soksoke ngana mur lochloch pe i Naungaala ana
non nenge palaungana toto nge naungaala ana
hana mur lochloch.
16 NeHalang i toro mana i non nenge tuke
maulul ke koko pe tuteu nga lemenga nenge
talkome ele tote i ke te esia ero toto. Pe mele pele
nakuna ero toto nge la rochroi nga lemenga nem
ke esia i. Hehei pe hana lape te heto heke tote
NeHalang nga kikina ngana nenge tuke koko. Oe,
Manmanna.

Paulus Heleia Iri Nenge Leteria Manmanna Pe Reria Ure Halang

17 ✡Pe hehei pe hana nga ich nenge reria umtu-
tuna pe urelu mur halang, o hele lange iri ke o teke
te palut laka rara pe leteria manmanna nga reria
ure nemur ero. O teke leteria manmanna mana
nge NeHalang nenge poia ita ke ta iech nga ure
urana ngana mur nenge tunge atat nge ita.
18 Pe o hele lange iri nenge reria ure halang nem
ke o teke te poia poinga urana ngana halang pule
ke te halaua hehei pe hana.
19 ✡Nenge teke tepoi ke pomalam lape te hottaua
reria kole hoena manmanna toto ngana nenge

✡ **6:15:** Hem 17:14 ✡ **6:17:** Luk 12:20-21 ✡ **6:19:** Mat 6:20

halaua iri ke te maul nge he. Pe maulinga nem i maulinga manmanna toto ngana ia.

Paulus Nena Hengetoro Nenge Lange Timoti Hetala Ngana

20 Timoti, o nauele ume nenge NeHalang tunge lange iong ke nek pe oheo ele tote iong nga helenga tunten ngana mur nenge hana nenge te eteia NeHalang ero te heleleia. Helenga nemur te heteto "letematana ngana ana helenga" pe i manmanna ero.

21 ✡Iange mele hel te nanasia helenga nemur, pe heueu nei leteria manamanna ngana losio ke ulolo. E hetalaulau amo ke NeHalang letena porekeia imo pe tululuch nge imo lochloch. Ngana laka lom.

✡ **6:21:** 1Ti 1:6; 2Ti 2:18

Tomunga Hel Heueu Ngana
Genesis and the New Testament in the Lote Language of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Lote long Niugini

copyright © 2009, 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lote

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
89f57add-4ab2-5e6d-af7e-7ec7955d8f95